

Varuṇa

Rigveda’da adı geçen en büyük tanrılardan biri de Varuṇa’dır. Genellikle Mitra ile birlikte bir tanrı ikilisi oluştururlar. Ona tek başına yakarılan ilahi sayısı ise bir düzineden biraz fazladır. Mitra-Varuṇa ilahilerine örnek olarak V, 62-72 arasındaki on bir ilahiyi verebiliriz.

Varuṇa’nın yüzü, gözü, kolları, elleri ve ayakları vardır. Yrr, araba sürer, oturur, yer, içer. İnsanları gözlediği gözü güneştir. Aryaman, Mitra ve Varuṇa’ya “güneş gözlü” denir (VII, 66: 10). Çok uzakları görebilir. Bin gözlüdür. Her türlü hileyi parlayan ayağıyla ezer. Kurban sırasında çimlerin üzerine oturur. Diğer tanrılar gibi, Mitra ile birlikte *Soma içer. Altından bir örtüyle rtnr, parlak bir cüppe giyer. Arabası güneş gibi parlar ve çok iyi koşulmuş atlar tarafından çekilir. Görkemli konaklarında oturarak işlerini yürütür. Azizler onu, en yüce gök katında görürler. Bazen Varuṇa’nun casuslarından (spaşah) söz edilir. Bunlar onun etrafında oturur (I, 25: 13), iki dünyayı gzetlerler.

Varuṇa sık sık evrensel bir kral (samrc) olarak adlandırılır. Ona kshatra (hükümdar) ve asura (en yüce ruh) diye de seslenilir. My (sihir) sözcüğü, sihir iyi yönde yapılırsa “hüner” veya “sanat” anlamına gelir. Kötü amaçlarla yapılırsa “büyücülük ve düzenbazlık”tır. O yüzden iyi yn tanrılara, kötü yn şeytanlara

mal edilir. Māyin (kurnaz) lakabı, tanrılar arasında Varuṇa'ya ve Mitra'ya verilmiştir.

Varuṇa fiziksel ve ahlâksal düzeni ayakta tutmasıyla övülür. O, doğa yasalarının efendisidir. Cenneti ve dünyayı kurmuş, onları kendi yasasıyla birbirinden ayrı tutmuştur. Havada dolaşan rüzgâr onun soluğudur. Onun emriyle gece ay parlar, yıldızlar ışıldar; gündüz ise hepsi kaybolurlar. Buradan onun, gece ve gündüz görülen bütün ışıkların efendisi olduğu anlaşılır. Bazen mevsimlerin düzenleyicisi olarak karşımıza çıkar. On iki ayı bilir (I, 25: 8). O aynı zamanda suların düzenleyicisidir. Nehirleri akıtan odur. Okyanusu suyla doldurur. Varuṇa ve Mitra nehirlerin efendisidirler; gökten yağmur yağdırarak doğayı canlandırırlar (VII, 64: 2).

Atharvaveda'da da evrenin yöneticisi ve suların düzenleyicisidir.

Varuṇa'nın emirlerine tanrılar uyarlar. Gücü o kadar büyüktür ki, ne gökte uçan kuşlar ne de yerde akan nehirler onun egemenliğinin sınırlarını gösterebilirler. Bütün evreni kaplar ve her canlıyı geçindirir. Her şeyi duyar, bilir. Onun bilgisi olmadan bir kimse gözünü bile kırpamaz. Mitra ve Varuṇa, düzenin (rita) efendisidirler (I, 23: 5).

Bir ahlâk yöneticisi olarak Varuṇa, diğer tanrılardan çok daha yukarılardadır. Günah işlendiğinde çok öfkelenir, emirlerine uyulmadığında şiddetle ceza verir (VII,

86: 3-4). Günahkârların önüne çıkarttığı engeller (paşas) ünlüdür. Öte yandan tövbe edenlere karşı merhametlidir.

(Çeşitli Görseller)